

SVENSK
FISKERITIDSKRIFT

Dr. TH. THORSTEN EKMAN

36: E ÅRG.

1927

HÄFT. 1.

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.
UPPSALA

Fiskare!

Fiskenät, bodda och obodda, **notslingsor**, ävensom **ryssjor** och **mjärdar** köpas bäst och billigast från vår gamla, välkända fabrik Första pris vid alla besökta utställningar, däribland guldmedaljer i London, Göteborg, Malmö, Stockholm och Bergen. Priskurant gratis och franko.

SVENSKA FISKREDSKAPSAKTIEBOLAGET - STOCKHOLM

STRÖMMINGSBURKAR blanka och dekorerade för alla inläggningar

Tillverkas av: **Nordiska Bleckemballagefabriken** Införda offert
GEFLE • Telefon 35 09

Framhåll för fiskeintresserade fördelarna
av inträde uti

SVENSKA FISKAREFÖRBUNDET

ÄLDRE ÅRGÅNGAR

Årgångarna 1903—1917 finnas till salu hos Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A. B., Uppsala, till pris av kr. 1:50 pr årgång, 1918—26 å kr. 2:—; *serier* billigare efter förfrågan hos redaktionen, **Södertelge**.

För icke medlemmar av Svenska Fiskareförbundet är priset för årgångarna 1909—1926 kr. 2:50.

Lösa häften erhållas till pris av 60 öre pr st., häften med färgplansch kosta 75 öre pr st.

Dessutom portokostnader.

Svensk Fiskeri-Tidskrift

UTGIVARE D:R TH. THORSTEN EKMAN.

FISKERIINTENDENT.

36:e årg.

1927

Häft. 1

Protokoll, hållet vid Svenska Fiskareförbundets styrelses sammanträde i Stockholm, Eriksbergsgatan 3, den 3 februari 1927.

Närvarande: Professor Lönnberg, justitierådet von Seth, byråchefen Andersson, greve Sparre, greve Bielke, fiskeritillsyningsman Borgström, fiskerikonsulent Schager, jordbrukskonsulent Wahlberg, byrådirektör Alm samt fiskeriintendent Ekman.

§ 1.

Föredrogs och godkändes förslag till styrelsens årsberättelse för år 1926 (Bil. A.).

§ 2.

Meddelade sekreteraren, att han i enlighet med styrelsens uppdrag den 25 oktober 1926 inlett förhandlingar med styrelsen för 1927 års Lantbruksvecka om årsmötets hållande under denna och på vanlig tid och plats, och att styrelsens då uttalade önskingar härom kunde anses säkrade.

Byråchefen Andersson meddelade rörande frågan om restitution av skatt å bensin, använd av fiskare för deras yrke, att enligt inom finansdepartementet verkställd utredning skatterestitutionen för bensin använd för industriellt bruk funnits medföra så stora svårigheter, att det satts i fråga att helt upphöra med densamma. I stället skulle i så fall av den influtna bensinskatten åtgärder kunna bekostas till de skattebetalande gruppernas förmån. Lantbruksstyrelsen hade visserligen tillstyrkt ifrågasatt restitution åt fiskare av bensinskatt

men förordade dock, i händelse hela restitutionsförfarandet komme att slopas, att fisket på av skatten berörda områden skulle erhålla motsvariga andelar av skatten att användas till fiskets främjande därstädes.

Sekreteraren meddelade, att hittills hade för år 1927 Stockholms läns och stads samt Kalmar läns norra hushållningssällskap vardera beviljat Förbundet anslag å 100 kr. Likaledes hade hittills ingått meddelande om, att Stockholms läns och stads, Västerbottens läns och Norrbottens läns hushållningssällskap samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening prenumererat på vanligt antal av Svensk Fiskeritidskrift, varjämte Gotlands läns hushållningssällskap, också som vanligt, anslagit medel för betalande av vissa medlemsavgifter i Förbundet.

Meddelades, att Förbundets fonderade medel — kr. 8,000 — i enlighet med styrelsens beslut den 22 april 1926 inlämnats till »öppet förvar» i bank resp. inskrivits i statsskuld-boken.

§ 3.

Återupptogs tidskriftsfrågan till behandling. Av de av styrelsen den 25 oktober utsedda kommitterade för ny utredning av ärendet hade d:r Rosén av sagt sig uppdraget. Vid sammanträde den 21 januari beslöt byrådirektör Alm och fiskerikonsulent Schager att förordade utgivande fr. o. m. år 1928 av en enda tidskrift med en tidskriftsbudget, som slutade på 13,500 kronor. Fiskerintendent Ekman ansåg sig ej kunna förordade detta förslag och avgav sedan en särskild skrivelse härom. I denna framhölls bl. a. de stora och oberäkneliga ekonomiska risker, som utgivandet av den nya tidskriften skulle kunna medföra, de svårigheter som troligen skulle uppstå för publicerande av längre och mera vetenskapligt lagda uppsatser samt faran att den nya tidskriften ej i längden skulle kunna uppehålla den planerade nivån, samt att, därest den nya tidskriften utgäves och den gamla nedlades, samt den nya bleve ekonomiskt omöjlig att upprätthålla, det vore synnerligen osäkert att den gamla åter skulle kunna upptagas. Ansågs emellertid, att de fördelar, som onekligen vore förenade med en ny

tidskrift enligt angivna plan, vore så stora, att de ovan angivna riskerna borde tagas, så ansåg han, att man vore berättigad att taga de ännu större riskerna av ett försök under ett par tre år med utgivande av båda tidskrifterna på en gång.

Efter granskning av den framlagda utgiftsstaten för den nya tidskriften ansåg Ekman, att vissa poster borde höjas och ett par nya tillkomma, så att den steg till 15,000 kr. Han framlade samtidigt ett förslag till utgiftsstat för utgivande av båda tidskrifterna, som bleve 4,200 kr. högre.

Efter överläggning beslöt styrelsen att för avgörande framlägga frågan för årsmötet med förord för utgivande år 1928 av en tidskrift i huvudsaklig överensstämmelse med Alm-Schagerska förslaget, d. v. s. en med två nummer i varje månad utkommande tidskrift med minst 10 sidor text i varje och av ungefär samma utseende som det år 1926 utgivna provnumret av »Ny Svensk Fiskeritidskrift»; samtidigt skulle då Svensk Fiskeritidskrift upphöra att utkomma.

Budgeten för tidskriften skulle bliva ungefär följande:

Inkomster:

Medlemsavgifter: 1,500 å 3 kr.	kr. 4,500:—
Statsbidrag	» 2,500:—
Bidrag från hushållningssällskap	» 1,000:—
Annonser, efter avdrag för anskaffningskostnader	» 7,000:—
	<hr/>
	Summa kr. 15,000:—

Utgifter:

Tryckning (innefattande allt med undantag av klichéer), 24 nummer årligen å 16 sidor med omslag i 2,500 exemplar å kr. 217 pr nummer enligt offert från Elanders tryckeri i Göteborg	kr. 5,108:—
Klichéer	» 500:—
Eventuellt tillkommande korrekturkostnader	» 500:—
Expediering genom tryckeriet	» 575:—
Porto-, utgivarekorsband	» 675:—
Redaktörens arvode	» 3,000:—
Honorar för uppsatser etc.	» 2,000:—
Porton och expenser	» 1,200:—
Oförutsedda utgifter	» 742:—
Större upplaga av första häftet	» 200:—
För Förbundets andra utgifter nödig del av årsavgifterna	» 500:—
	<hr/>
	Summa kr. 15,000:—

§ 4.

Antogs följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1927:

Utgifter:

Årsmöte och sammanträden	kr. 300:—	
Tjänstemännens resor	» 100:—	
Sekreterarens postporton, telefon och övriga expenser	» 150:—	
Sekreterarens arvode	» 300:—	
Oförutsett och diverse	» 100:—	
Svensk Fiskeritidskrift:		
tryckningskostnader och planseher	kr. 3,000:—	
tryckeriets postporton och expedition	» 400:—	
honorar	» 400:—	
redaktionens porton och expenser	» 100:—	
redaktörens arvode	» 800:—	4,700:—
		<u>Summa kr. 5,650:—</u>

Inkomster:

Arsavgifter 370 å 4 kr.	kr. 1,480:—	
Bidrag från hushållningssällskap	» 325:—	
Räntor	» 600:—	
Svensk Fiskeritidskrift:		
prenumeration	kr. 600:—	
försäljning av äldre årgångar m. m.	» 45:—	
annonser	» 600:—	
statsbidrag för utgivande av tidskriften	» 2,000:—	3,245:—
		<u>Summa kr. 5,650:—</u>

§ 5.

Beslöts, att vid årsmötet, som skulle hållas tisdagen den 22 mars å Kungl. Lantbruksakademiens stora sal med början kl. 1,30, skulle bl. a. förekomma: dels föredrag av byråchefen d:r K. A. ANDERSSON: »Från 1926 års fiskeriundersökningar i Östersjön», dels föredrag av byrådirektören d:r GUNNAR ALM: »Från en studieresa i Förenta staterna och Canada» och dels, eventuellt, ett överläggningsämne: »Vinterfisket och hinder för detsamma genom trafikrännor i isen», inlett av fiskerintendenten T. T. EKMAN.

§ 6.

Fiskeritillsyningsman Borgström omtalade de svårigheter för lönande avsättning av fisk, som fiskarena från Mälaren

nu hade fått genom import av fisk från Finland. Tidigare hade det egentligen blott varit gädda och aborre, som kommit därifrån, men nu importerades stora kvantiteter gös, vilket åstadkomme mycket låga förstahandspris; trots detta hade detaljprisen visserligen ej sänkts, men numera hade yrkesfiskaren, på grund av ändrade utförsäljningsförhållanden i Stockholm, icke möjlighet att själv på torgen utminutera sin fisk. Styrelsen ansåg frågan vara värd att upptaga till närmare behandling. Byråchefen Andersson lovade att låta verkställa vissa nödvändiga förberedande undersökningar.

Stockholm som ovan.

Justeras:

Einar Lönnberg.

Thorsten Ekman.

Bil. A.

Svenska Fiskareförbundets årsberättelse för år 1926, avgiven av dess styrelse.

Förbundets styrelse har alltsedan årsmötet 1926 bestått av professor EINAR LÖNNBERG, ordförande, justitierådet P. VON SETH, vice ordförande, fiskerintendent T. T. EKMAN, sekreterare och kassaförvaltare, greve JOHAN SPARRE, greve STEN BIELKE, godsägare W. E. SILFVERHJELM, kapten D. M. KLINGSPOR, byråchef K. A. ANDERSSON, fiskeritillsyningsman A. G. BORGSTRÖM, fiskerikonsulent C. H. SCHAGER, byrådirektör GUNNAR ALM, handlanden ALBERT GRÄSLUND, landshövding JOHN FALK, stadskommissionär EMIL MOLIN och jordbrukskonsulenten GUNNAR WAHLBERG. Av dessa äro professor Lönnberg, greve Sparre, kapten Klingspor, byrådirektör Alm och stadskommissionär Molin i tur att avgå vid årsmötet 1927.

Revisorer hava varit riksbankkamrerare T. WANBERG och med. d:r U. MÜLLERN-ASPEGREN samt revisorssuppleanter fiskeriingenjör CARL SCHMIDT och grosshandlare GUSTAF JANSE.

Årsmötet hölls tisdagen den 16 mars å samma tid och plats som vanligt under Lantbruksveckan. Under året har Förbundet hållit ett extra möte den 18 maj för att behandla frågan

om ifrågasatt sänkning av medlemsavgiften för år 1927 i samband med ifrågasatt ändring av Förbundets tidskrift.

Styrelsen har under året sammanträtt den 8 februari, den 22 april och den 25 oktober.

Vid årsmötet antogs som vilande ett förslag till ändring av Förbundets stadgar. Vidare höll byrådirektör G. ALM föredrag om »Några intryck från 1925 års limnologkongress i Ryssland». Fiskeriintendent d:r N. Rosén höll ett uppmärksammat föredrag om »Nyare undersökningar rörande impregnering av fiskeredskap». Fiskerikonstulenten ALFR. CARLSSON inledde överläggningsämnet: »Äro tydligare bestämmelser behövlige rörande rätten till fiske i älvar och sund, över vilka järnvägar eller landsvägar äro byggda?» Detta föranledde en livlig diskussion. Styrelsen fick i uppdrag att närmare utreda frågan om den »fria bredden» i av vägbyggnader överbyggda vattendrag. Vid styrelsens sammanträde den 25 oktober meddelades, att den meningen syntes vara allmän bland sakkunniga, att ett vederbörligt tillstånd att med vägbyggnad överbygga sund eller vattendrag, där fisk hade sitt drev, ej torde medföra, att den ädra, som enligt § 14 i Lag om rätt till fiske skall vara fri från fiskens gång hindrande redskap, genom sådant tillstånd blivit minskad utöver vad själva brobyggnaden åstadkomme, och att sålunda, om den eller de kvarvarande öppningarnas sammanlagda bredd understeg den ursprungliga fria ådrans bredd, den eller de kvarvarande öppningarna i sin helhet och ej endast en sjättedel av desamma borde betraktas såsom s. k. fri ädra. Dock kunde denna mening ej anses vara fullt säkrad förr, än prejudikat erhållits genom domstolsutslag i högsta instans. Styrelsen uppdrog samma dag åt fiskeritillsyningsman Borgström och sekreteraren att undersöka, huruvida det inom den förres distrikt finnes något fall som i berörda avseende kunde vara lämpligt för juridisk behandling och vinnande av prejudikat i frågan.

Sedan frågan om utgivande av en oftare utkommande tidskrift än Svensk Fiskeritidskrift i stället för denna senare uppkommit, beslöt styrelsen den 22 april att under år 1926 skulle under redaktion av fiskeriintendenten N. Rosén utgivas

ett provnummer av Ny Svensk Fiskeritidskrift. Ett sådant utkom också i slutet av juni, tryckt i 6,000 exemplar, av vilka allra största delen utdelats åt fiskare och andra som kunde anses intresserade av saken. Med varje exemplar följde ett anmälningskort, att insändas till Förbundets sekreterare, av dem som ville ingå i Förbundet under förutsättning av denna tidskrifts utgivande år 1927. En den nya tidskriftens utgifts- och inkomststat hade föreslagits slutande på 14,500 kr. Vid tiden för styrelsens sammanträde den 25 oktober hade inkommit anmälningar från 338 namngivna personer och en klumpanmälning av 203 st. (Sedan dess torde e:a ett 20-tal anmälningar ingått.) Särskilt på grund av den ringa anslutningen beslöt styrelsen uppskov med tidskriftsfrågan till 1927 års årsmöte, som skulle föreläggas frågan efter ny utredning av kommitterade.

Styrelsens, på grund av uppdrag av årsmötet 1925, underdåniga skrivelse med framställning om billigare återfrakt å statens järnvägar för kår, som använts till befordrande av levande fisk m. m. för odlingsändamål har av Kungl. Maj:t i nådigt brev den 26 februari 1926 förklarats icke föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Styrelsens på grund av uppdrag av samma årsmöte ingivna underdåniga skrivelse om restitution av skatt för bensen använd för motorbåtar vid utövande av yrkesmässigt drivet fiske har ännu icke medfört beslut av Kungl. Maj:t.

Antalet medlemmar i Förbundet var vid utgången av år 1926 405, varav 17 korresponderande, 34 ständiga och 354 årligt betalande, av vilka 4 i utlandet boende och 19 föreningar. Sju hushållningssällskap äro medlemmar av Förbundet, därav Stockholms stads och läns, Kristianstads läns och Östergötlands läns ständiga.

Förbundets publikation, Svensk Fiskeritidskrift, har under året utkommit på samma sätt och under samma redaktion som under föregående år. Statsbidrag för år 1926 har utgått med kr. 2,000.

Under året hava från 3 hushållningssällskap erhållits direkta anslag för upprätthållande av Förbundets verksamhet

med tillsammans 325 kr. Av Gotlands läns hushållningssällskap hava årsavgifter för 37 medlemmar, fiskare och fiskeritillsyningsbiträden, erlagts. Sex hushållningssällskap samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening hava direkt genom Förbundets sekreterare prenumererat på 190 exemplar av tidskriften för gratisutdelning, huvudsakligen åt fiskare. 20 exemplar av tidskriften hava dessutom gratis ställts till de anslagsgivandes förfogande för dylik utdelning. Som villkor för statsbidraget hava 50 exemplar överlämnats till jordbruksdepartementet och Kgl. Lantbruksstyrelsen. Liksom föregående år har tidskriften utdelats kostnadsfritt till lantmänna- och skogsskolor, ett flertal offentliga institutioner och verk samt till framstående fiskerimän i utlandet, sammanlagt omkr. 110 exemplar. Prenumerationspriset har varit för inlandet kr. 4: 50 och för utlandet kr. 5: 50.

Förbundet är fortfarande medlem i »Internationale Vereinigung für theoretische und angewandte Limnologie».

Förbundets inkomster under året hava uppgått till kr. 6,369: 38, varav statsbidraget för utgivande av tidskriften år 1925 kr. 2,000: —. Utgifterna hava varit kr. 4,759: 22; därav kr. 3,855: 83 för tidskriften. Förbundets kapitalbehållning, inbegripet »Ständiga ledamöters fond» kr. 2,687: 62, var vid årsskiftet 1926—27 kr. 13,430: 42. Den 22 april beslöt styrelsen, att Förbundets fonderade medel skulle förvaras i »öppet förvar» hos bankinrättning eller, i den mån de utgjordes av statsobligationer, genom inskrivning i statsskuld-boken, i båda fallen under villkor att kapitalet endast skulle få utlämnas efter rekvisition av styrelsens ordförande med kontrasignation av kassaförvaltaren.

Under år 1926 har årsavgiften varit kr. 4: —; årsmötet har beslutat, att den skall för år 1927 utgå med samma belopp. Den rätt Förbundets extra möte den 18 maj lämnade styrelsen att under angiven förutsättning sänka sistnämnda avgift till 3 kronor, har styrelsen, då »Ny Svensk Fiskeritidskrift» ej skulle utkomma under år 1927, ej använt sig av.

Stockholm den 3 februari 1927.

Einar Lönnberg.

Thorsten Ekman.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Sedan Svenska Fiskareförbundet utsett undertecknade att revidera dess räkenskaper för år 1926, få vi efter fullgörandet av uppdraget avgiva följande berättelse:

Räkenskaperna äro noggrant och ordentligt förda och behörigen verifierade, och den verkställda granskningen har icke föranlett till framställandet av någon som helst erinran.

Förbundets värdehandlingar hava av oss blivit inventerade och befunda i god ordning.

En överblick av Förbundets ställning vid 1926 års slut framgår av följande tablå:

<i>Debet.</i>	
Behållning från 1925	kr. 11,820: 26
Inkomster under 1926	» 6,369: 38
	Summa kr. 18,189: 64
<i>Kredit.</i>	
Utgifter under 1926	kr. 4,759: 22
<i>Behållning till 1927:</i>	
Kontant i kassan	752: 63
Statsobligationer	4,000: —
Depositionsräkning	3,900: —
Förlagsbevis	4,000: —
Å sparkasse- och kapitalräkning inne-	
stående	777: 79 » 13,430: 42
	Summa kr. 18,189: 64

Då revisionen icke föranlett till framställandet av några anmärkningar, föreslå vi att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas för det tilländagångna arbetsåret.

Stockholm den 25 januari 1927.

U. Müllern-Aspegren.

T. Wanberg.

NÅGRA VIKTIGA PRINCIPER VID AMERIKANSK FISKODLINGSVERKSAMHET.

Av d:r GUNNAR ALM.

Intet land i världen kan uppvisa en så intensiv och allmänt utbredd fiskodlingsverksamhet som Nordamerika, i all synnerhet Förenta Staterna. Detta sammanhänger i främsta rummet därmed att staten är ägare till de flesta fiskevattnen. I allmänhet kan vem som helst mot lösandet av en licens erhålla fiskerätt, vanligen dock blott till olika slag av mete, och för att kunna tillmötesgå allmänhetens förklarliga önskan att icke blott få rätt att utöva fiske, utan att även ha någon fisk att fånga har staten sedan gammalt bedrivit fiskodling med utplantering av allehanda olika fiskslag och av sådana dimensioner att man på andra håll har svårt att göra sig en föreställning därom.

Samtidigt har denna fiskodling städse bedrivits försöksmässigt, så att nya metoder utprovats, därvid allt skett efter vetenskapliga grunder. Förenta Staterna har därigenom kommit att stå som föregångslandet beträffande fiskodling, och enär jag helt nyligen varit i tillfälle att på ort och ställe taga del av densamma, vill jag här framlägga några synpunkter som kunna vara värda att ihågkommas.

Antal utplanterat fiskyngel och äldre fisk från statens fiskodlingsanstalter i Förenta Staterna.

År	Yngel	Äldre fisk	Summa yngel och äldre fisk	% äldre fisk
1900	641,151,780	4,897,975	645,049,755	0,8
1905	836,687,140	11,623,720	848,310,860	1,4
1910	1,379,080,215	36,324,850	1,415,405,065	2,6
1915	1,412,325,700	58,212,160	1,470,537,860	4
1920	2,045,850,350	264,517,035	2,310,367,385	11,5
1925	667,350,950	136,953,930	804,304,880	17

I ovanstående tabell återfinnas siffrorna för antalet under vissa år från guvernementsregeringens anstalter utplanterad fisk, därvid skillnad gjorts mellan yngel, d. v. s. tämligen ny-

kläckt sådant, och äldre fisk, antingen blott några månader gammal eller vanligen uppfödd hela första sommaren, stundom mera, vid resp. anstalter. Förutom dessa för hela landet gemensamma fiskodlingsanstalter finnas sådana även inom de enskilda staterna, vilkas verksamhet ej står de föras efter i omfattning, men från vilka uppgifter över utplanteringarnas storlek tyvärr endast i en del fall föreligga.

Tabellen visar att fiskodlingen tilltagit i intensitet för varje femårsperiod, med undantag av den senaste, då en rätt avsevärd minskning ägt rum. Detta beror emellertid på särskilda ekonomiska och politiska orsaker. Då vidare, såsom det uppgivits för mig, från de enskilda staternas anstalter¹ utplanteras ungefär lika mycket som eller ofta betydligt mera än från de i tabellen upptagna, kunna vi göra oss en föreställning om ifrågavarande fiskodlings storartade omfattning. De viktigaste odlade fiskslagen äro olika slag av lax, laxöring och röding, vidare sik i ett flertal former, gädda, gös, aborre, nors m. fl. med våra fiskarter tämligen identiska samt dessutom en del rent nordamerikanska fiskslag, främst blackbass och olika slag av sol- och kattfiskar. Rena havsfiskar, vilka i Amerika även äro föremål för odling, äro ej upptagna i ovanstående tabell.

Denna visar utom odlingens omfattning även den starka ökning i utsättningen av äldre fisk som ägt rum på senare år. Från att vid sekelskiftet endast ha utgjort 0,8 %, har utsättningen av dylik äldre fisk år 1925 stigit ända till 17 % av hela antalet utsatt fisk. Det bör måhända härvid framhållas att det uteslutande är fråga om fisk för utplanteringsändamål, sålunda ej för försäljning. Under fiskodlingens gång har man i Amerika kommit till den bestämda uppfattningen, att utsättning av spätt fiskyngel i de flesta fall ej medför så goda resultat som erhålles genom en utplantering av något äldre, helst sommargammal fisk. Ehuru några detaljerade ekonomiska be-

¹ Sålunda utplanterades exempelvis från staten Pennsylvanias 5 anstalter under år 1925 c:a 1/2 miljon äldre fisk och från staten New Yorks 16 anstalter under samma år ej mindre än 1,145,162,832 yngel och äldre fiskar.

räkningar över den ena eller andra metodens fördelar ej föreliggande, har man såväl vid förbundsregeringens, som ännu mera vid de enskilda staternas fiskodlingsanstalter övergått till metoden med utsättning av äldre fisk. Inrättandet av härför erforderliga uppfödningsdammar har dock ej kunnat gå så fort,

Fig. 1. Sandwich fiskodling, Mass. Cementdammar med avrundade hörn.

dels i brist på nödigt kapital, och dels på den grund att man först velat utexperimentera de lämpligaste metoderna för en dylik uppfödning. Dessa metoder torde dock nu, med hänsyn till de förhållanden som råda i Amerika, vara tämligen kända, och varje fiskodlingsanstalt är numera utrustad med ett större eller mindre antal uppfödningsdammar, varjämte nya sådana överallt anläggas. Ofta erhållas medel härtill från de licensavgifter, som de fiskande erlägga. Dessa medel, d. v. s. indirekt lusten att förskaffa sig fiskerätt, ökas naturligen i samma mån som fisktillgången blir större, vilken i sin ordning är beroende på fiskodlingens omfattning. En god växelverkan uppnås sålunda på detta sätt mellan fiskodlingsverksamheten och fisket, enkannerligen dettas utöware.

Uppfödning av fiskyngel kan som bekant ske dels med tät besättning i smärre dammar medelst utfodring, dels i större dammar, där en för ynglets behov tillräcklig näring finnes i den förhandenvarande naturfödan. Då det gäller laxartade fiskslag har man i Amerika nästan undantagslöst slagit in på den förstnämnda vägen. Denna möjliggör nämligen ett hopträngande av ynglet på mindre områden, varigenom ej så stora dammar behöva anläggas. Men framför allt kan övervakningen bli noggrannare, särskilt med hänsyn till de allestädes här vanliga kungsfiskarena, ett slags för fiskyngel synnerligen farliga fåglar. Och vidare erhåller man på detta sätt en snabbare till-

växt hos ett större antal fisk. Om naturdammar skola användas, och fisken ej utfodras, behövas ofantliga arealer för att kunna uppföda ett motsvarande antal fisk till den storlek att de lämpligen kunna utplanteras. En dylik intensiv yngeluppfödning är emellertid möjlig endast under en betingelse, och denna är riklig tillgång på kallt och rent vatten.

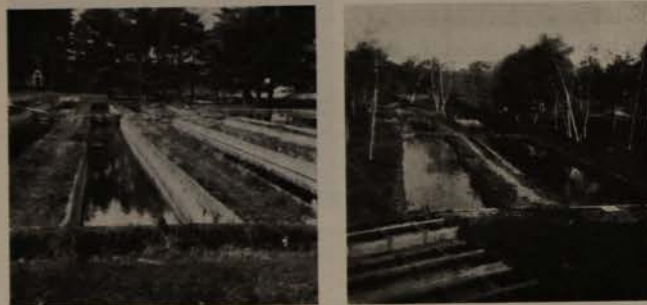
Det är också här som knuten ligger till de goda resultat som uppnås vid uppfödning i de amerikanska anstalterna. Innan en fiskodlingsanstalt eller dammar anläggas, företagas alltid noggranna förundersökningar över vattentillgången, vattnets beskaffenhet etc. Ofta utföras till och med under en eller ett par vintrar provisoriska kläckningsförsök för att utröna vattnets lämplighet. Erfarenheten har visat att käll- och brunnsvatten ur olika betingelser är lämpligast, dock först sedan det blivit tillräckligt luftat. Vanligen tages därför vattnet från naturliga öppna källor, men ofta även från borrade artesiska brunnar. Om möjligt inrättas en luftningsdamm, eller får vattnet framrinna en mindre sträcka i en öppen fåra. Ofta luftas det även genom utstrilning över flata skålar, genom säll etc. Härefter är det färdigt att tagas i bruk. Genom att använda dylikt vatten kan man undvika slambeläggning, fullt behärska tillströmningen samt erhålla en jämn vattentillförsel och framför allt en låg vattentemperatur. Särskilt denna sistnämnda tillmätes en mycket stor betydelse. Är vattnet rent och klart, men framför allt kallt, kan man nämligen hålla en mycket större mängd yngel på samma areal än om vattnet är varmt. Utfodringen medför ej samma vådor som vid varmt vatten, då lätt rester av fodermedel kvarligga och komma i

Fig. 2. St. John fiskodling, N. Brunsw. Luftningsanordning. Vattnet välver upp ur röret och utsprutas över plattan.

föruttnelsetillstånd, varjämte ynglet blir mera motståndskraftigt mot eventuellt uppkommande sjukdomar. Den första betingelsen för uppfödning av laxartade fiskar är alltså i Amerika rikligt och kallt vatten. I vissa fall söker man även uppnå detta genom att taga vattnet från utloppet ur någon större djupare sjö, och i andra fall användes även vatten från källbäckar.

Jag skall här anföra några exempel på de stora mängder yngel — det gäller främst bäckröding och olika laxöringfor-

a.

b.

Fig. 3. a. Nashua fiskodling, N. Hampsh. Grävda brädfodrade dammar; b. Massach. fiskodling, Mass. I förgrunden uppfödningstråg, bakom grävda dammar.

mer — som vid dessa anstalter utsätts på små arealer, tack vare just fördelen av riklig tillgång på kallt vatten. Sålunda var några tusen yngel per kvm. överallt vanligt, och stundom uppgick yngelmängden till 5—7,000, ja ända till 10,000 per kvm. Vattenätgången varierade mellan 0,5 och 10 lit./min. per 1,000 yngel vid en högsta temperatur av vanligen +15—16. stundom upp till +20° C. Förlusterna voro härvid ej stora, flerstädes blott uppgående till 10—20 %. Ofta uppgavs förlusten vara ännu mindre, vilket dock förefaller nästan otroligt i jämförelse med vad man känner härom från andra håll.

Ofta hålles ynglet först en tid i kläckningstrågen och utfodras där, innan det utsättes i dammar. Vid vissa anstalter

sker även uppfödningen under de första månaderna i tråg av trä eller cement, liknande kläckningstrågen, men uppställda i det fria, stundom under ett tak. Vid en storlek av 3—4 cm. flyttas ynglet dock över till dammarna. Dessa voro städse långa och smala och oftast ganska små, i all synnerhet de som användes för det nykläckta ynglet. Vanlig storlek var här 5, 10 och upp till 20 kvm. Som byggnadsmaterial användes mest cement. Stundom byggdes dock endast avloppsdelarna av detta material, medan dammen i övrigt var utgrävd i marken med brädfodrade sidor och botten. Blott i undantagsfall användes vanliga grävda eller uppdämda dammar. Huvudprincipen beträffande dammarna var nämligen att de med hänsyn till den täta besättningen utan svårighet skulle kunna hållas fullt rena. Lättast att rengöra äro naturligen cementdammarna, och voro dessa vanligen avrundade i hörnen för att förhindra uppkomsten av kvarliggande matrester eller annan orenlighet. En å två gånger i veckan företogs noggrann rengöring av dammarna, därvid fisken genom ett galler avstängdes från dammens nedre del. I regel voro dammarna även rätt grunda, med ett djup av endast en till några få dm.

En dylik noggrann renlighet är absolut nödvändig med hänsyn till den rikliga utfodringen. Under den första uppfödningstiden utfodras 4—5 gånger dagligen eller t. o. m. en gång i timmen och oftast ganska rikligt, så att ynglet blir fullt mättat. I annat fall hemfalla de lätt till oseden att hugga varandra. Ehuru ej omedelbart livsfarligt leder detta till uppkomsten av bakteriehärdar, från vilka för ynglet skadliga infektionssjukdomar ofta uppstå.

Ynglet utfodras nästan undantagslöst under allra första tiden med finmalet oxhjärta, och på ett senare stadium med olika inälvor, huvudsakligen hjärta och färlever. Fisk användes däremot blott sällan vid vanlig yngeluppfödning. Vid utfodring av laxyngel vid Pacifickustens anstalter är dock detta foder rätt vanligt.

Efter ett par eller tre månader, då ynglet uppnått en storlek av 4—5 cm., sprides det över större områden. Vid många anstalter sker detta genom att en del av fiskarne försändes i

och för utplantering, vid andra åter finnas större dammar i beredskap att mottaga desamma. Vid alla dessa omgrupperingar av fisken iakttages ständigt den allra största varsamhet. Sälunda är det blott sällan som dammarna tappas — i många fall är detta ej ens möjligt — utan fisken upptages vanligen

Fig. 4. Nashua fiskodling, N. Hampsh. Utfiskning.

med hävar, eller oftare med små nät fästade på stänger. Detta redskap föres in under fisken antingen av en man som håller i båda stängerna, eller också gå två man, en på vardera sidan om dammen, och föra nätet framför sig. Även i de fall, att dammarna kunna tappas, uppfångas dock fisken oftast i själva dammen. Denna är då vanligen försedd med en urgröpning vid avloppsändan, där fisken vid vattnets avrinning kvarbliver och bekvämt kan upphåvas.

Riklig tillgång på kallt vatten, största renlighet i dammarna samt minsta hantering av ynglet äro de principer som enligt amerikansk uppfattning äro av största betydelse vid uppfödning av laxartade fiskars yngel under ovan nämnda betingelser, d. v. s. intensiv utfodring, tät besättning och uppnående av största möjliga tillväxt hos största möjliga antal yngel. Dessa principer äro emellertid i vissa fall väl värda att taga fasta på även då det gäller uppfödning av fiskyngel i vårt land.

ÖPPET BREV TILL PROFESSOR KNUT DAHL, OSLO.

Herr Professor!

I tvenne utlåtanden till Kungl. Vattenfallsstyrelsen, daterade den 15 juni 1925, har Ni, Herr Professor, uttalat Eder

dels om inverkningarna på fisket av Suorvasjöarnes reglering, dels om de erfarenheter man gjort i Norge om större regleringars inverkan på fiskbeståndet och fiskets utövande. I det senare vänder Ni Eder mot de meningar, som enligt Eder uppgift omfattats av de allra flesta zoologer och fiskerimän, angående sjöregleringars inverkan på fisket, och betecknar dem som allt för pessimistiska.

Ni medger, att genom regleringar otvivelaktigt en massa rom och yngel dödas, men framhåller som ett erfarenhetsfaktum, att trots denna massdöd »en betydlig og praktisk brukbar» reproduktion kan äga rum och att ingenstädes något fiskbestånd gått under genom sjöreglering.

Edra utlåtanden hava inom intresserade kretsar väckt en viss uppmärksamhet och, såsom var att vänta, hava vissa uttalanden, som i synnerligast det senare av de nämnda utlåtandena gjorts, från regleringsintressenters sida anförts såsom stöd för bestridande av ifrågasatt skyldighet att vid tillstånd till sjöreglering vidtaga åtgärder till fiskets bästa.

Enligt den lag, som bl. a. reglerar det rättsliga förhållandet mellan vattenkraftintresset och fiskeintresset, vattenlagen av den 28 juni 1918, skola särskilda domstolar, vattendomstolarne, meddela tillstånd till byggande i vatten och reglering av sjö. Då vattendomstolen meddelar sådant tillstånd, skall den tillika bestämma, om några särskilda åtgärder skola vidtagas till fiskets skydd (fiskodlingsanstalt inrättas el. dyl.) samt storleken av den avgift till befrämjande av fisket i landet, som i regel skall utgå vid varje byggande i vatten. Till dessa bestämmelser skall fiskeritjänsteman avgiva förslag. De svenska fiskeritjänstemännen kunna alltså icke ställa på framtiden sina utlåtanden och förslag angående en sjöreglerings inverkan på fiskbeståndet — frågan om skada å enskilda fiskeintressen kan däremot ställas på framtiden — utan måste på förhand uttala sig om de skador, som kunna antagas uppstå på detta, och de åtgärder, som kunna tänkas vidtagna för att upphäva dem.

Det är denna omständighet, som gör att jag tillåtit mig rikta en vädjan till Eder, Herr Professor.

Då vi på allmänna grunder eller åberopande oss på er-
2 — 2771. Svensk Fiskeri-Tidskrift 1927. Häft. 1.

farenheter från andra likartade fall utlåta oss till vattendomstolen om en viss sjöreglerings inverkan på fisket, kan domstolen (som icke har någon fiskerisakkunnig ledamot) helt naturligt bliva tveksam, då från sökandens sida åberopas utlåtanden från andra håll, som tilläventyrs gå i annan riktning än dem vi avgivit. Sådana utlåtanden kunna därför, även om de icke på ett fullt övertygande sätt klargöra de frågor det gäller, minska den ansvarige fiskeritjänstemannens utsikter att få domstolens bekräftelse på de förslag, som efter hans övertygelse bäst motsvara ett byggnadsföretags inverknings på fisket. Det vore därför synnerligen önskligt, att var och en som avgiver utlåtande rörande sjöregleringars och överhuvud vattenbyggnaders inverkan på fisket, ville framlägga en så detaljerad redogörelse för de undersökningar och de sakförhållanden, på vilka han stöder sin mening, att en kritisk granskning av desamma blir möjlig.

Med stöd av vad jag nu anfört, ber jag få till Eder, Herr Professor, hemställa att Ni ville lämna en offentlig och så ingående framställning angående fiskbeståndet, fiskeförhållandena, vattenståndet före och efter regleringen m. m. samt Edra egna undersökningar i de norska sjöar, som omnämnas i Edra ovannämnda utlåtanden, att en tillräckligt säker bas erhålles för en diskussion av regleringens inverkan. En sådan framställning skulle vara av så mycket större intresse, som kännedomen om sjöregleringars inverkan på fisket såsom Ni själv framhåller ännu är för ofullständig att tillåta generella uttalanden.

Inom intresserade kretsar i Sverige skulle en sådan redogörelse från Eder sida helt visst mottagas med så mycket större intresse, som fiskeförhållandena i vårt västra grannland, att döma av Edra korta meddelanden rörande sjöregleringars inverkan, gestalta sig på ett mot våra ganska avvikande sätt. Då Ni exempelvis meddelar, att den största svårighet, skötseln av oreglerade rödingsjöar erbjuder, är fiskens starka fortplantning med åtföljande överbefolkning, vilken det ofta är svårt att motverka genom fiske, verkar detta på en svensk läsare helt frapperande och väcker en livlig önskan att få närmare kännedom om så beskaffade rödingsjöar.

Ni framhåller själv, Herr Professor, att en kardinalfråga rörande sjöregleringars inverkan på fisket är den om regleringens inverkan på fiskens fortplantning, — »kan bare reproduktionen vedlikeholdes, saa vil som regel et regulert vand fremdeles kunne vedbli at vaere et bra fiskevand» — yttrar Ni sålunda i de sammanfattande anmärkningarne, och på tal om laxöringen yttrar Ni, att det vid många regleringar kan märkas ett minskande av laxöringstammen, »aaenbart paa grund av en ringere reproduktion».

I fråga om röding och sik anföras däremot blott sådana fall, där antingen regleringens inverkan ännu icke kunnat visa sig — den 1923—1924 reglerade Aursundssjön — eller fisket efter nämnda fiskslag blivit bättre, resp. först uppstått efter regleringen.

De första frågor, som tränga sig på läsaren, är den: äro verkligen de anförda exemplen karaktäristiska för verkningarne av en reglering? Giva de en typisk bild, som kan tjäna till, om ej ledning, så åtminstone hållpunkt för bedömning av andra regleringsfall? Jag ser alldeles bort från Aursundssjön och det i Edert utlåtande först anförda fallet, Tinnsjön, reglerad 1907 och med ett enligt uppgift nu utmärkt rödingsbestånd. Att se bort från detta fall är nödvändigt av de skäl Ni själv anför, att nämligen rödingen leker även på djupt vatten och att sedan 1915 årlig utsättning av yngel ägt rum. Det återstår sålunda blott två fall, den numera rödingförande sjön Helgeren och den numera sikförande sjön Sandungen, det enda exempel, som anføres i den för svenska förhållanden viktigaste frågan om ett sikbestånds påverkan av regleringen.

Det är synnerligen påfallande, att det i båda dessa fall är fråga om fiskstammar, som *inkommit i resp. sjöar efter regleringen*. Beträffande Helgeren nämnes icke, när regleringen skedde, men av sammanhanget framgår, att rödingens invandring — år 1906—1907 — skedde efter regleringen och i Sandungen uppges siken hava invandrat omkring 10 år efter regleringen. Redan den nämnda omständigheten, att fiskstammarna i fråga uppkommit efter regleringen, gör det omöjligt att få någon bild av regleringens inverkan. Man kan ju icke anställa

några jämförelser mellan fiskstammens tillstånd före och efter densamma. Och än mer: läsaren måste ovillkorligen fråga sig: är det verkligen uteslutet, att rödingsbeståndet i Helgeren och sikbeståndet i Sandungen alltjämt rekryteras från de röding- resp. sikförande vatten, med vilka nämnda sjöar stå i förbindelse och att detta delvis åtminstone kan förklara, att röding- resp. sikstammen kan bibehålla sig i nämnda reglerade sjöar?

Synnerligast i fråga om lekplatserna och lekdjupet vore detaljerade upplysningar av stort intresse. För den som prövat på svårigheterna att invändningsfritt fastställa sikrasernas lekdjup synnerligast på stenig botten, där rommen faller ned mellan stenarne, vore det av värde att erfara, huru sådant fastställande i fallet Sandungen skett. Att Ni själv, Herr Professor, icke anser detta fastställande av sikens lekdjup avgörande tyckes framgå därav, att Ni framställer det som en möjlighet att det finnes djupare lekplatser än de kända. Än mer: i fallet Sandungen, där regleringen såvitt jag förstått rätt rör sig mellan + 5,27 och + 0,30, är det tydligt att vintertappningen sker på ett synnerligen olikartat sätt. I 6 år av 20 har den icke skett djupare ned än till c:a + 2,70 å + 3,70, i undantagsfall t. o. m. blott till c:a + 4,70. För att kunna bedöma förhållandena vore det emellertid uppenbarligen nödvändigt att veta, icke allenast den årliga absoluta sänkningen, utan även den relativa, i förhållande till höstens dämning. Man behövde likaså veta, icke allenast till vilken absolut nivå sikrom kunnat påvisas, utan även till vilket djup under vattnets nivå vid leken. Detaljerade uppgifter till belysande av uppgiften, att det icke är någon brist på fisk, producerad t. o. m. under de ogynnammaste sänkingsår, vore av stort intresse.

Jag har nämnt några exempel på de många sakförhållanden, som behövde klarläggas för att kunna rätt bedöma de av Eder, Herr Professor, anförda exemplen.

Jag tillåter mig slutligen framhålla, vilket värde det hade för att kunna få en allsidig bild av de norska erfarenheterna av sjöregleringars inverkan, att detaljerade upplysningar lämnades icke allenast angående de ovannämnda, av olika skäl

oklara fallen, utan även angående reglerade siksjöar, med ett sikbestånd som funnits till före regleringen.

Karlstad den 10 januari 1927.

Vördsamt
T. Freidenfelt.

Givetvis upplåter tidskriften med nöje plats för det inlägg professor Dahl kan vara benägen att offentliggöra, därest utrymmet medger detta.

Red.

TJÄRNING AV FISKEREDSKAP.

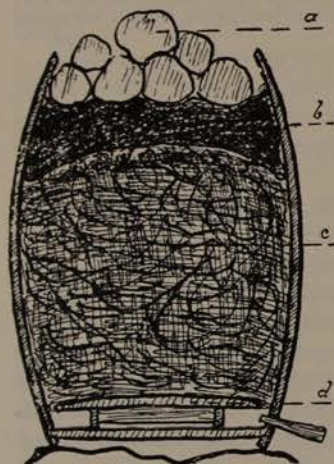
På flera håll i Sverige, kanske mest vid dess kuster, användes stenkoltjära för behandling av i vattnet länge utestående redskap såsom ålhommor, storryssjor m. fl. Detta är fallet även i Finland. Här om skriver CURT SEGERSTRÅLE i »Fiskeritidskrift för Finland» n:r 6, 1924, bl. a. följande:

»En blandning av koltjära och petroleum är ett utmärkt konserveringsmedel. — — — I Finland är tjäran, framför allt koltjäran (= stenkoltjära) av gammalt känt som medel att konservera redskap av grövre material. Dock varierar behandlingssättet vid själva tjärningsmetoden ansenligt. På en del håll blandas stenkoltjära med rottjära, på andra åter kokas tjäran av det ena eller andra slaget samman med vatten, vanligen lutblandat dylikt. Synnerligen ofta användes även ospädd tjära utan några som helst tillsatser.

Koltjärans förmåga att konservera garnet, att skydda det mot förruttelse är obestridlig. Tyvärr vidlåder detta konserveringsämne, såsom man nu vanligen använder det, vissa nackdelar, som man hittills haft svårt att undvika. Ren koltjära gör nämligen, som bekant, huru tunt man än försöker behandla garnet därmed, bragderna styva och sköra. Ojämn färgning kan ej undvikas och att mycken tjära onödigt går till spillo härvid, därom vittnar även det frätande tjärdamm, som uppstiger från torra bragder, då man rör vid dem. Skulle dessa nackdelar hos tjäran kunna avlägsnas, vore det väl svårt att

uppleta ett bättre och billigare konserveringsmedel åtminstone för våra förhållanden.

Försök ha ju gjorts att minska styvheten hos den torra bragden genom tillsättande av trämjera, men torde försöken att döma av innehållet i den ovan citerade uppsatsen i fiskeritidskriften¹ ej givit goda resultat. Det på sina håll brukliga sättet

a) Tyngd av stenar. b) Lager av mattor, kläder, säckar, halm o. d., underst en presenning direkt på garnet, som skall tjäras. c) Nät-, not- och ryssjedelar. d) Rund träskiva, tunnbottnen eller dylikt på träställ c:a 5 cm. från botten.

att utspäda tjäran med vatten antingen rent eller lutblandat och koka blandningen har man ej heller varit nöjd med av lätt förklarliga skäl.

I Borgå-trakten så ock i Nykarleby omnejd, möjligen även annorstädes, har man däremot redan många år använt sig av *petroleum* som utblandningsmedel och genom denna tillsats till stenkoltjäran fått fram en effekt, tack vare vilken blandningen med full rätt torde kunna taga upp konkurrensen med alla andra hittills i vårt land brukliga konserveringsmedel. Vem som varit bruk av detta billiga, lätt

anskaffbara ämne vid behandlingen av fiskbragderna mot röta är mig dock obekant.

Då möjligen den i nyländska skärgårdstrakter använda tjärningsmetoden kanske även i övrigt är okänd för en del av tidskriftens läsekrets, må här samtidigt också ägnas några ord däråt, då den åtminstone enligt mitt förmenande är synnerligen praktisk och ändamålsenlig.

Själva tjärningen verkställs i en tunna eller kage, bero-

¹ Densamma årg. 1922, n:r 4.

ende på mängden garn, som skall tjäras. Locket är avlägsnat och på botten lägges, avskild från denna medels en H-formad c:a 5 cm. hög träställning en rund, uppåtbuktad träskiva, ofta en gammal tunnbottnen eller dylikt bildande ett fast löst golv i kärlet (se bild d). Nederst på sidan befinner sig en tapp för tjärens avlägsnande. Mera invecklad är ej apparaten.

Sedan tjäran uppvärmts till svag kokning under försiktig omröring ihälles petroleum, ungefär 1 liter på 4 à 5 liter tjära. Största försiktighet är därvid av nöden och må flammmande eld på intet villkor användas. Om en stund avbrytes upphettningen.

Under tiden har garnet placerats i kärlet, löst och med korkflötena, om sådana finnas, överst. Sedan kärlet sålunda till högst $\frac{1}{5}$ fyllts med garn, hälls den kokheta tjärblandningen långsamt jämnt över garnmassan (c), vanligen med tillhjälp av en stäva. Härvid bör noggrant tillses att ej vita, ofärgade fläckar uppstå. När undersökningen givit vid handen, att övergjutningen varit grundlig, intäckes garnmassan med en gammal oljerock, presenning eller annat för tjäran ogenomträngligt material, övertäckes ytterligare noggrant med ett tjockt lager mattor, säckar, gamla ryssjedelar eller dylikt (b) och pressas samman av stentyngder (a) eller medels trampning. Om en stund tages tappen bort och urtappas den överflödiga tjäran för kommande, förnyad användning. Sedan ytterligare stentyngder pålagts och tappen ånyo satts på sin plats, lämnas tunnan att stå åtminstone ett halvt dygn.

Då garnmassan dagen därpå upphänges till torkning, har den petroleumblandade tjäran trängt igenom fullständigt, genom knutar och genom varje minsta garnpart. Men den jämna matta svart-grå färgtonen tyder på att tjära ej i överflöd brukats. Själva torkningen förlöper nu även mycket snabbare, än om oblandad tjära hade använts. Förfaringssättet som sådant innebär ogensägligen en vinning i alla hänseenden, tills dato har mig veterligen ingen fiskare velat övergå till andra tjärningsmetoder, då en gång denna av honom blivit approvad. *Minskad tjärätgång, fullständigt genomträngande av garnet, jämn fördelning av tjärmängden, snabb torkning, minskad klubbighet, ingen nämnvärd tjärdammbildning och minskad*

skörhet hos garnet blir resultatet av en dylik behandling av grövre garn med petroleumblandad koltjära, således enbart fördelar. Och vad hållbarheten av så behandlade bragder i jämförelse med enbart tjarade vidkommer torde trots avsaknaden av statistiskt bevismaterial erfarenheten givit vid handen, att hållbarheten hos garnet är minst lika stor, om icke större gent emot röta, såvida petroleum ingår i blandningen.

Vid en exkursion, som fiskarskolan våren 1923 företog till Strömfors skärgård, fördes även metoden till denna kusttrakt och sedan lotsen K. Karlsson i Strömfors, Söderby, en av östra Nylands skickligaste fiskare, en gång avprovat densamma på sina sikrissjor och delgivit vänner och bekanta de i allo glädjande rönen, torde ej dröja länge innan man också i dessa kusttrakter allmänt övergår till detta ändamålsenliga förfaringsätt.

Förfaringssättet som sådant kan icke annat än på det varmaste rekommenderas till bragderns konservering. Metoden är värd att prövas, även där den förr ej använts.»

EN NY STÄNDKROKSKLYKA.

I »Fiskeritidskrift för Finland» n:r 6—7, 1926, redogör C. SEGERSTRÅLE i en uppsats om »Ståndkroksfiske» bl. a. för en av honom konstruerad ståndkroksklyka, som synes kunna hava en del goda egenskaper. Vi citera, med några få huvudsakligen på grund av utdraget betingade förändringar: »För ett antal år sedan experimenterade jag en sommar med olika sätt att anbringa reven på ståndkrok för att utfinna en ändamålsenligare anordning än den vanliga. Slutresultatet blev följande. Vid en grenklyka av sådant utseende, som figuren visar, fästes reven så, att avståndet mellan klyka i normalt ovanvattensläge och bete blev det önskade, givande betet det rätta avståndet från botten. Den övriga delen av reven lindades löst kring vänstra handen med grenklykans ena 'horn' tätt intill vänstra långfingret. Efter slutförd lindning kom sålunda reven att upp-

lindad hänga på klykan, som då hade upp- och nedvänt läge i förhållande till det vanliga (se figuren). I ändan av andra klykbenet, som på övligt sätt var uppspjälkat, trycktes den andra revändan in lämnande en enfotslång stump fri för revens fästande vid störens ända. Stören bör för övrigt helst luta åtminstone i 45° vinkel och ej vara för vek. Som rev användes i detta fall färgat, löstvinnat 18-trådigt bomullsgarn eller nästan hellre hampgarn av motsvarande grovlek. Vill man använda finare starkt garn mellan klyka och bete, verkar detta fördelaktigt på fängsten. Högg nu gäddan, föll klykan ned på vattenytan. Revslingorna blevo flytande på vattnet, och gäddan kunde utan det ringaste motstånd fortsätta så långt reven tillät det. Släppte gäddan betet, fungerade den torra, lätta grenklykan som flöte, skapande ett om klabbkrok påminnande fängstredskap. Sättet att så anbringa reven utgjorde en stor förbättring, och resultatet kunde nogsnamt märkas vid jämförelse av fängsternas storlek å de på gammalt och nytt sätt utsatta ståndkrokarna. Utan överdrift torde dessa 'moderna' ståndkrokar sägas hava givit hälften till så gott resultat som de av gammal typ.»

(Det förefaller som om författaren jämfört den nya klykan med den »gamla typen», där man lindade reven direkt kring klykbenen och ej, som i Sverige numera är det vanligaste, hänger upp den upplindade reven löst på den över båda klykbenen omlagda och i den ena benets skåra sedan fästade sista delen av reven.)

T. E.

I samma uppsats beskrives en slags »ståndkrok», som visserligen finnes omnämnd i litteraturen men ej ofta synes vara använd. En c:a 1 meter lång (eller längre) slana av lättflytande trä förankras vid ena ändan med en vid ett så långt snöre bunden sten, att andra ändan når föga över vattenytan. Slanan eller stängen bör ej stå mycket snett i vattnet utan

tvärt om luta mycket starkt om också ej vara alldeles horisontal. Vid stenändan bindes ena ändan av reven, vid den andra ändan fästes betet på en ståndkrok på vanligt sätt. För att få betesfisken i lämplig ställning fästes i dess rygg (föga mera än i ryggskinnet) en till en krok böjd knappål som i sin tur är med en sytråd («nålgarn») fästad i slans övre ända. Betet får, rätt upphängt, en naturlig vågrät ställning. För att underlätta detta må gärna ståndkrokstafsen vid utträdet ur analöppningen böjas rätt ned. Denna ståndkrok behöver ju större utrymme än en fast, men har å andra sidan bl. a. den fördelen, att stängen svänger runt om med vinden och sålunda befiskar ett större område, varjämte betet genom vågskvalpet bibringas lockande rörelser. Då »stängen» ej står så högt upp ur vattnet synes den ej heller så långt och blir därför mindre uppmärksam av tillfälliga tjuvfiskare.

T. E.

LITTERATURMEDDELANDEN.

CARL SCHMIDT. *Mål och medel för det svenska sötvattensfisket och dess förbättrande.* (Kungl. Väg- och Vattenbyggnadskårens 75-årsskrift den 22 dec. 1926.)

Klart, redigt och i stora drag redogör författaren för ämnet, med den begränsning som ligger i sakens natur, då det gäller att framlägga saken för en publik, som visserligen ofta kommer i kontakt med fiskerinäringen men utan att hava något förhandsintresse för densamma. I den c:a 7 sidor långa uppsatsen behandlas givetvis bl. a. relativt utförligt de avgifter som äligga — och som borde äligga — industrien för att motväga de skador den tillfogar fisket. Författaren slutar med: »Slutligen erfordras en verklig upplysningsverksamhet om hithörande spörsmåls betydelse för att vederbörande myndigheter, icke minst regering och riksdag, skola beakta sötvattensfiskets nödläge och icke anlägga allt för snäva synpunkter i anslagsfrågor.»

T. E.

WILHELM DOOSE. *Fischwaid in deutschen Binnengewässern.* (Verlag. J. Neumann, Neudamm. Pris bunden 5 Rm. 186 sidor. 92 figurer.)

Som förf. i företalet säger, är boken avsedd för nybörjare. Den synes också vara lämpad för sådana, även om ett och annat kan vara nytt även för den försigkomne. Innehållet är kortfattat, så att det rymmer mycket. Det omfattar: redskap, metoder, beten, kläder och utrustning, fiskarnas förekomstplatser, olika slag av vatten, väder och vind samt års och dagstider, grundregler för metande, lek- och huggtider, behandling av fångsten, vårdnad om fisken, bekämpande av ej sportsliga fiskesätt, sportfiske med mindre nätredskap, något om dammodling samt en kortare beskrivning över de olika fiskarterna (alla tyska sötvattensfiskar). I sistnämnda beskrivningar upptagas, som det tyckes, förutom det latinska, alla tyska dialektnamn, vilket senare kan vara av intresse för dem som då och då läsa tyska fiskeböcker. Det hela är väl och översiktligt ordnat och populärt och lättfattligt framställt. Figurerna äro enkla, tämligen goda, utom av fiskarna, som, fastän de flesta äro karakteristiska, äro tämligen grovt utförda.

T. E.

SMÄRRE MEDDELANDEN.

LAXFISKARE! Se noga upp efter märkta laxar vid Edra fångster! Under de senaste åren ha flera tusen laxungar märkts med en i ryggen fästad, numrerad silvertråd. Dessa laxar komma att under detta och de närmaste åren bliva föremål för fångst i havet, även södra Östersjön, och i älvarna.

Tillvaratag märkena och insänd dem jämte uppgifter på fångstplats och fångsttid samt laxens längd, vikt och om möjligt kön, och helst även några från kroppssidan avskrapade fjäll, till *Kungl. Landbruksstyrelsens Fiskeribyrå, Stockholm.* För detta besvär erhåller Ni två kronor och ersättning för utlagt postporto, varjämte Ni bidrager till att kasta ljus över laxens egendomliga levnadsförhållanden. *Gunnar Alm.*

En pristävlan rörande fiske. Institutet för havsforskning i Paris anordnar detta år en internationell pristävlan för höjande av fiskkonsumtionen. Tävlingen förfogar över tillsammans 15,000 francs och avser förslag antingen till produktionshöjande genom nya fiskesätt eller till förbättring av fiskens kvalitet genom bättre metoder för konservering på fiskefartyg, under järnvägstransport eller i kylrum. Det viktigaste är sålunda att visa, huru produktionskostnaderna skola kunna minskas och att genom billigare pris och bättre kvalitet höja konsumtionen av detta viktiga födoämne. Pristävlingen är öppen för alla nationaliteter. Förslag kunna avfattas på franska eller på annat språk, men i sistnämnda fallet anhåller man om en bilagd fransk översättning. Program erhållas på begäran från »Secrétariat de l'institut Oceanographique, 195 rue St. Jacques, Paris V e.

(*Allgem. Fisch-Zeit. Nr. 24, 1926.*)

Undersökningar av ålderdomliga fisken.

Vi hava anmodats intaga följande cirkulär och göra det med nöje och under förhoppning att våra läsare skola bidra till undersökningens framgång.

Red.

Nordiska Museet planlägger en omfattande undersökning av fisket och därmed sammanhängande företeelser, sådana de före den moderna teknikens inträngande tätt sig i olika delar av Sverige. Undersökningen gäller i första hand *redskapen* samt dessas *tillverkning* och *användning*; till redskap räknas då i vidaste bemärkelse allt, som tjänat fisket, även *farkoster*, *hamnar* och *bryggor*, *båthus*, *sjöbodar*, *anordningar för redskapens torkning* och bevarande o. s. v. — Dessutom avser undersökningen också *fiskarebefolkningens levnadssätt*, vari ingår bl. a. *fiskets organisationsformer* (hamnlag o. dyl., fördelning av fiskevatten, båtlag, fångstens delning o. s. v.), *fiskarebefolkningens bostads-, dräkt- och matförhållanden, seder, bruk och traditioner* (vidskepelse, sagor och sägner, fester, lek och dans m. m.).

I syfte att mera systematiskt kunna planlägga denna undersökning anhåller Nordiska Museet, att Ni benäget ville före

mar månads utgång till Nordiska Museet, Stockholm 14, insända meddelande rörande de *platser* och *personer* inom Edert verksamhetsområde, som böra besökas för att vinna de bästa upplysningar i berörda hänseende. Anvisningarna böra sålunda gälla platser, där *ålderdomliga förhållanden* i avseende på fisket och den med fiske sysslande befolkningen (ej endast yrkesfiskare!) råda, samt personer, som äro särskilt väl förtrogna med dylika förhållanden.

Då den ifrågavarande undersökningen äger stor betydelse för kändedomen om fiskerinäringens historia i vårt land, är det av vikt, att alla de anvisningar, som Ni kan vara i stånd att lämna, kommer densamma till godo.

Nordiska Museet.

Nyirättad fiskodlingsanstalt. Älvsborgs läns södra husällningssällskaps fiskeristyreelse har sistlidne höst inrättat en provisorisk fiskkläkningsanstalt invid Borås, avsedd i första hand för rom av sikfiskar och andra laxartade fiskar. Anstalten har inrymts i en uthusbyggnad av tegel. Vattnet utgöres dels av nederbörds- och dels av källvatten, som samlas i tvenne bäckar, vilka utmynna i en 200—300 kvm. stor damm, från vilken det befordras till kläckningshuset genom en 45 meters lång rörledning. Filtreeringen av vattnet äger rum i sten och grus, placerat i tvenne tunnor. I anstalten har inmonterats 4 st. kläckningslådor och 2 st. sikkläkningsglas. Planläggningen av densamma har utförts av sällskapets fiskerinstruktör.

I anstalten har inlagts 12,000 st. rom av röding, 152,000 st. av sik, 650,000 st. av siklöja och 10,000 st. av bäckröding eller sammanlagt 824,000 st.

Fiskeristyrelsen har även beslutat att arrendera några fiskdammar, omfattande 8—10 tunnlands areal, för produktion av sättfisk.

Fisktransport. Enligt Stockholms Dagblad (Riksuppl. den 7 dec. 1926) »har en fabrik, A.-B. Svenska husgerådsfabriken, Moliden, tagit ut patent på ett transportemballage, som säges

möjliggöra strömmingstransport under fyra dygn, utan att fisken tager minsta skada. Man packar strömmingen i låga, högst 10 cm. höga, runda plåtkorgar med trådduk i botten. Dessa korgar placeras i vanliga fyrkantiga trälådor, där is packas i hörnen, och beströs med grovt koksalt. På detta sätt alstras lagom kyla inuti lådan, och varan omgives under hela transporten med iskyld luft. Man kan stuva in flera plåtkorgar ovanpå varandra och ändå få strömmingen att hålla sig fin, vilket som bekant är svårt, när man packar den i djupa trälådor».

Om samma »låda» skriver »Fiskerierna» 7 dec. 1926, efter citering av en artikel i Örnköldsviks Allehanda om detta emballage, som där framhålles till sina goda egenskaper och vars fördelar för såväl fiskare som konsumenter påvisas, att den visats vid en nyligen hållen fiskerimässa i Örnköldsvik: »Vi ha ingen obetingad tro, att den nya lådtypen kan få någon större praktisk betydelse. Erfarenheten inom fiskbranschen, åtminstone på västkusten, har visat, att idealet är en låda, som med största möjliga hållbarhet förenar största möjliga prisbillighet. Den senare är bl. a. betingad därav, att man sällan får fisklådor i retur. De nya lådorna torde ställa sig alldeles för dyra.»

»Emellertid är det icke vår mening att avvisa detta försök att lösa emballagefrågan. Tvärtom — och man kan ju aldrig veta, om icke det nya uppslaget visar sig ha större betydelse än man först vill antaga.»

Upplåtelse av fiskerätt med fiskekort. Det är ett ofta lämpligt sätt att få sina fiskevatten »respekterade» av allmänheten i närheten av större samhällen, att upplåta rättighet åt hågade att fiska med mete eller andra enklare fiskesätt. De få då erlägga en mindre avgift och bliva med detsamma också hågade att tillse, att icke oberättigade fiska utan sådan avgift. I synnerhet är ett dylikt tillvägagångssätt effektivt på större fiskevatten och användes också stundom av fiskeriföreningar, vars medlemmar förbinda sig att tåla dylikt »intrång», då föreningen lämnat upplåtelsen. »Arrendatorerna» böra då

också för kontrollens skull få kvitton. I Östergötland användes på sina håll kort av nedanstående utseende:

(Detta kort får ej av innehavaren överlåtas till annan person.)

FISKEKORT för
 som härmed berättigas att under tiden bedriva fiske
 med å fiskevatten
 i socken.
 den 19.....

 Fiskevattensägare. Fiskevattensinnehavare.

Vänd!

(Å baksidan är rum för »Anmärkningar».)

Skånska ålfisket och oktoberstormen. Fiskeriintendenten d:r G. Swenander har nu avslutat sin inspektion av sydkustens stormhärjade fiskeredskap. På sträckan Trälleborg—Sandhammaren funnos 128 bottengarn, ägda av 21 fiskelag med 2—5 delägare i varje. Av dessa 128 garn hade 106 fullständigt förstörts och de återstående mer eller mindre svårt skadats. De förstörda garnen representera i nytt tillstånd ett värde av 155,000 kr. Emellertid kunna nu efter stormens framfart så gott som inga nya garn komma ut under innevarande fiskeperiod. Säsongens ålfiske blir alltså i stort sett utan resultat, och vad detta betyder framgår därav, att Malmöhus län, som är Sveriges mest ålproducerande, under 1924, det sista år för vilket statistik föreligger, fångade 22,724 kg. ål.

(H. T. V. 16 okt. 1926.)

Danmarks största fiskeolycka. Aldrig förr har den danska fiskeflottan träffats så hårt som av orkanen 10—12 oktober. Även den sista av de saknade kuttrarna, nämligen »Linnea» av Esbjerg, har nu avhört, i det en annan fiskebåt funnit vrakspillror av den.

Inalles ha sju kuttrar förlist, nämligen från Esbjerg »Ebba» med 5 man, »Orla» 4 man, »Linnea» 4 man och »Maja»

4 man, från Frederikshavn »Anna Kristine» 5 man och »Luna» 4 man samt från Skagen »Johan Norman» 4 man. Dessutom ha tre man spolats över bord. Orkanens offer äro alltså 33 man. Räknar man varje kutter till 45,000 kr. inklusive redskap är förlusten 315,000 kr. Assuransinstitutionerna få ett svårt år.
(»Fiskerierna» 9. 11. 1926.)

Stort havsdjup öster om Japan. Från Tokio meddelas: Ett japanskt sjömättningsfartyg har mellan Boninöarna och Izu öster om de egentliga japanska öarna funnit en ny, synnerligen djup sänka i Stilla havets botten, vilken på det anträffade stället ligger 9,435 meter under havsytan. Den såvitt hittills känt djupaste sänkan i Stilla havets botten är den s. k. Mindanaogropen öster om ön Mindanao, där man 1912 uppmätte ett djup av 9,780 meter.

(»Fiskerierna» 9. 11. 1926.)

FÖRFATTNINGAR RÖRANDE FISKE.

Angående inskränkning i rätten till älfiske med fast fiskeredskap vid kusten av Blekinge län;

nådigt brev den 14 januari 1927.

(Se Svensk Författningssamling n:r 15, 1927.)

Genom beslut den 27 maj 1898 (Sv. Författn.-samling n:r 50) har Kungl. Maj:t medgivit, att det tillsvidare vare varje svensk undersäte tillåtet att utanför Blekinge läns kust idka älfiske med fast fiskeredskap i allt det vatten, som icke omfattades av strandägarens enskilda fiskerätt, skattlagda älfiskens rätt dock oförkränkt.

Kungl. Maj:t, — — — förordnar, med ändring av sitt förenämnda beslut den 27 maj 1898, att den genom samma beslut tills vidare medgivna rätt för varje svensk undersäte att, under förutsättning att skattlagda älfiskens rätt icke kränkes, utanför Blekinge läns kust idka älfiske med fast fiskeredskap i allt det vatten, som icke omfattas av strandägarens enskilda fiskerätt, skall gälla endast älfiske, bedrivet med ålhommar med högst 1,5 meters höjd.

BJÖRNHUVUDETS

Laxsill i
olja
Aptitbitar
Kaviar
Ansjovis
Kryddsill
m. m.

BJÖRNHUVUDETS KON-
SERVAFABRIK, Göteborg

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm. Telefon 8029

VARBERGS HOTELL

Tel. 28 VARBERG Tel. 105
rekommenderas. Lämplig anhaltsstation för
bilister. BENZIN och GARAGE anvisas

Georg Janson Fiskexportaffär

Karlstad. Största specialaffär i färsk insjöfisk sill o. saltsjöfisk, böckling o. räkor
Telefon: 469, 1569. Telegr.-adr.: Georg

A. Nilssons Fiskaffär

Saluhallen, Lilla Torget Telefon 4259
Saluhallen, Drottningtorget » 1796
M. A. L. M. O

Färska och nyrökta varor inkomma dagligen

Sannalidens Bryggeri

GÖTEBORG
rekommenderar sin tillv. av vällsmakande
Svagdricka på fat

A.-B. Havannamagasinet

STOCKHOLM
Göteborg • Malmö • Karlskrona
Falun • Skövde

OLOF ALMÉR

Telefon 531 Kristianstad Telefon 163
VALSORTERAT
FIN- OCH GROVBAGERI

GYTTORPS

JAKTPATRONER
skadeskjuta ej villebrådet
-om man siktar rätt!

GOODRICH GUMMISKODON

äro oöverträffade i hållbarhet,
bäst i alla väder

Svart Knästövel,

40 cm. hög. En smidig och
stark arbetsstövel för fiskare
Pris per par Kronor 23: 50
N:r 270

Föras i storlek 41—46
Illustrerad katalog gratis på
begäran

Återförsäljare antagas
AMERIKANSKA GUMMI-A.-B.
STOCKHOLM 3

Gynna
Svensk Fiskeitidskrifts
annonsörer!

MUNKENS

erkända inläggningar i ELEGANTA och SMAKFULLA förpackningar rekommenderas.
A.-B. MUNKENS KONSERVAFABRIKER
GÖTEBORG. Telegr.-adr. MUNKEN

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG

STOCKHOLM

MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: KREDITBOLAGET

AMERIKANSK MOTOR-BRÄNNOLJA

"Prime Motor Oil" (P. M. O.)

försäljes genom

Sydsvenska Petroleums Aktiebolaget

Malmö	Lund	Landskrona	Trelleborg	Ystad	Simrishamn
Tel. 11 53	Tel. 9 91	Tel. 2 90	Tel. 21	Tel. 4 12	Tel. 9 3
	Kristianstad	Åhus	Sölvesborg		
	Tel. 1 62	Tel. 4 4	Tel. 3 2		

RYLANDER & RUDOLPHS FABRIKS.A.-B.

Telegr.-adr.: »Rudolphs» Henriksdal, Sverige Telefoner: 440 och 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. Begär offert.

FISKREDSKAP

Fisknät (»Delsbo-Nät»), Nätslingor, Patent-Nät-Telnar, Drag, Metspön och Revar m. m. Priskurant gratis och franko. JON PAULSSONS FISKREDSKAPSFABRIK, Delsbo.

A.-B. Julius Albrechtson & Co. Göteborg.

tillverkar FISKNÄT, FISKGARNER och FISKREDSKAP. Gynna svensk industri! Prislista på begäran. Torde observera de billiga priserna.

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- och DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc., etc.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (ME A)
Hamngatan 3 A STOCKHOLM Norrmalmstorg

UTFLYKTER Å MÄLAREN

till Drottningholm, Strängnäs och Skokloster
(Avgångstider: se dagspressen)

TRAFIKAKTIEBOLAGET MÄLAREN-HJÄLMAREN

Lundgrens Fiskredskapsfabrik

Etabl. 1892 - Kungl. Hovleverantör

STOCKHOLM

12 Storkyrkobrinken 12

Telefoner: 21 22, Norr 10 22

Nätslingor av lin och bomull, olika djuplekar.

Nättråd till boning och lagningar.

Tälnar handslagna, finare o. grövre.

Gummistövlar av Hoods berömda fabrikat.

Oljekläder och sydvästar.

Drag, ståndkrok, saxar, håvar m. m.

Priskurant gratis

Ett mindre antal exemplar

av följande särtryck ur Svensk Fiskeritidskrift finnes till salu hos tidsskriftens redaktion, adress Södertelje:

Om gäddfiske för amatörer av John Lundgren; föredrag vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte den 22 mars 1901. Pris 45 öre.

Kortfattade förhållningsregler för undvikande av onödigt djurplågeri vid fångst, transport, tillagning och förvaring av fisk och matnyttiga kräftdjur av E. L. Pris 20 öre. Tryckt år 1904.

Lag om gemensamhetsfiske av den 30 juni 1913 samt i samband med denna samtidigt utfärdade förordningar. Pris 35 öre. Tryckt år 1913.

Om ålfiskets ordnande i sjöar och floder av Oscar Nordqvist. Pris 35 öre. Tryckt år 1915.

Svensk Fiskeritidskrifts 25-årsregister (årg. 1—25, 1892—1916). Pris 90 öre. Tryckt år 1917.

Efter insändande av respektive belopp tillställas häftena rekvisenten i betalt korsband. Önskas likviden uttagen genom postförskott, debiteras postförskottsavgiften extra.

Svensk Fiskeritidskrift

utkommer med sin trettiondesjätte årgång 1927 till samma omfång som förut, fördelat på sex häften och till prenumerationspris av fem kronor, för utlandet sex kronor. Medlemmar av Sv. Fiskareförbundet erhålla tidskriften gratis som hittills. Årsavgiften i Förbundet är år 1927 kr. 4: —.

Redaktionens adress är **Södertelge**.

I frågor rörande tidskriftens distribution torde man hänvända sig till **Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A.-B., Uppsala**.

Annonsörer hänvisas för år 1926 till: *Scensk Fiskeritidskrifts Annons-expedition, Stockholm 14*.

Första häftets innehåll:

	Sid.		Sid.
Svenska Fiskareförbundet:		Smärre meddelanden:	
Styrelsens protokoll den 3 febr. 1927	1	Laxfiskare! Se noga upp efter märkta laxar vid Edra fångster! (Upprop)	27
Bil. A. Årsberättelse för år 1926	5	En pristävlan rörande fiske	28
Revisionsberättelse	9	Undersökningar av ålderdomliga fisken (upprop)	28
Uppsatser:		Nyirättad fiskodlingsanstalt	29
Några viktiga principer vid amerikansk fiskodlingsverksamhet av <i>Gunnar Alm</i>	10	Fisktransport	29
Öppet brev till Professor Knut Dahl, Oslo, av <i>T. Freidenfeldt</i>	16	Upplåtelse av fiskerätt med fiskekort	30
Tjärning av fiskeredskap	21	Skånska ålfisket och oktoberstormen	31
En ny ståndkroksklyka	24	Danmarks största fiskeolycka	31
Litteraturmeddelanden:		Stort havsdjup öster om Japan	32
<i>Carl Schmidt</i> . Mål och medel för det svenska sötvattensfisket och dess förbättrande	26	Författningar rör. fiske:	
<i>Wilhelm Doose</i> . Fischwaid in deutschen Binnengewässern	27	Angående inskränkning i rätten till ålfiske med fast fiskeredskap vid kusten av Blekinge län	32